

ÅRSMELDING 2015

LILLESAND BY- OG SJØFARTSMUSEUM

Foto fra utstillingen "Bonde og brud" av Andreas T. Mæbø, gjenskapt av fotograf Trygve E. Tønnesen

2015 har vært et vellykket og fredelig år med gode anmeldelser i aviser og på flere digitale plattformer. Utstillingstema "Bonde og brud" handlet om tidligere tiders kystkvinner og deres mangesysleri som både bonde, fisker og husmor. Mennene kunne være flere år til sjøs ad gangen, så kvinnene måtte ofte stå for det hele på hjemmefronten. Som en tributt til de tøffe kystkvinner, feiret vi dem i deres fineste stas med en særutstilling av rundt 30 brudekjoler fra en epoke på over 120 år. Dette var kjoler vi fikk låne av Lillesandsfolk, og ikke minst serien med kjoler fra andre verdenskrig gjorde inntrykk og passet til 70- og 75årsmarkeringen av 1940 og 1945. En praktkjole fikk vi tilsendt fra USA, etter en utflyttet Lillesandsfamilie.

Et av mange lyspunkter gjennom året, var den store innsatsen som frivillige la ned for museet; hele 1.721 arbeidstimer, fordelt på 562 fremmøter. Museet har kun 1 fast ansatt, men kan skilte med nesten nok en full stilling gjennom dugnadsarbeidet.

Et annet lyspunkt, helt bokstavelig, var at vi fikk innlagt strøm i museumsbakgården og ikke minst i det nyetablerte reimdrevne snekkerverkstedet, slik at det etter flere års dugnadsarbeid endelig kunne svive.

BESØK:

Totalt har vi hatt **8.390** besøkende, hvorav **557 barn**. Dette er noe lavere enn i 2014, hvor besøkstallet lå på 8.800 besøk, men sommersesongen var likevel bedre i år. Nedgangen skyldes flere avlyste arrangementer i museumsbakgården høst og vår på grunn av dårlig vær. (Museets to besøkstallere oppgav forøvrig, etter halvering av tallet, tilsammen 21.853 besøkende). Det som er kilde til stadig forundring, er de mange besøksklikk på museets hjemmeside, www.lillesandmuseet.com, som i 2015 slo alle tidligere rekorder med **291.342 klikk**.

Mange besøker museets side på Facebook: <https://www.facebook.com/Lillesandmuseet>. Denne siden har nå 470 'likes', og nye kommer stadig til, helt uten markedsføring. På Facebook har vi også en egen venneside for Museumsvenner med 426 medlemmer: <https://www.facebook.com/groups/277364898969756/>

Vi har hatt besøk av både turister fra alle verdenshjørner og lokale lillesandere, mange skolebarn, internasjonale studenter og flyktningegrupper. Ekstra moro var det å få besøk av Maren Stoveland's slekt. Maren bodde tidligere i museumsgården og var i sin tid husholderske for Mercedes Thyra Knudsen, gårdens siste eier. Museet arrangerte også byvandring for flere cruiseskip. Cruisegjester er i en egen kategori, med behov for sterkt komprimert viten. Cruise guider har vært Elin H. Bugge, Jonathan Sanders, Randi Hall Rosenberg, Mikkel Granrud og museumsbestyreren, foruten skiftende vaktmannskap på museet.

ÅRETS UTSTILLINGER

Vi hadde flere spesialutstillinger under fellesbetegnelsen "Bonde og brud". I annekset bak Museumsbutikken var det kystkvinnen i fokus, med vekt på fiskeren Maline Hæstad fra Høvåg og hennes likesinnes mange oppgaver. Her hadde John Gustav Johansen laget en egen presentasjon for museet over øyer i Lillesands skjærgård som tidligere var bebodd, over 30 øyer faktisk. Ganske ubegripelig hvordan det kunne bo folk på for eksempel øya Malmen om vinteren i eldre tider. Gammelt fiske- og bondeutstyr fra Svinøya illustrerte autentisk redskapene som ble brukt. Et årshjul viste arbeidslivets forskjellige oppgaver måned for måned, og tekster til ytterligere fordypelse var blant annet basert på forskning på temaet "Skjørtebonden" av Alf Ragnar Nielssen. Faktisk var bonden langs kysten oftest kvinner, i motsetning til i innlandet. Vindusutstillingene ut mot Nygårdsgata viste kystkvinnen i både arbeidstøy og brudestas.

På Tollboden viste vi særutstilling om bondeliv på Mæbø på Justøya fra begynnelsen av 1900-tallet fotografert av Andreas T. Mæbø, og gjenskapt og tilrettelagt av fotograf og formann i Tveit Historielag, Trygve E. Tønnesen. Disse bildene hadde til dels aldri vært offentliggjort tidligere og var egentlig en liten sensasjon. Professor Halvard Bjørkvik hadde her en egen historisk tekst om "Gaardbrugersker og gaardsdrift på Sørlandet", spesielt skrevet for museet. En beskrivelse av "Mangesysleriet" av Leif Daland, viste at folk langs kysten hadde tilknytning til flere næringer, som eksempelvis skipsfart og fiske, i tillegg til jordbruk, ut fra årstiden. Trygve E. Tønnesen, stod også for en egen fotoutstilling i 2.etg på Tollboden med bilder fra Ågerøyas naturliv og mennesker, fotografert gjennom flere år og flere årstider.

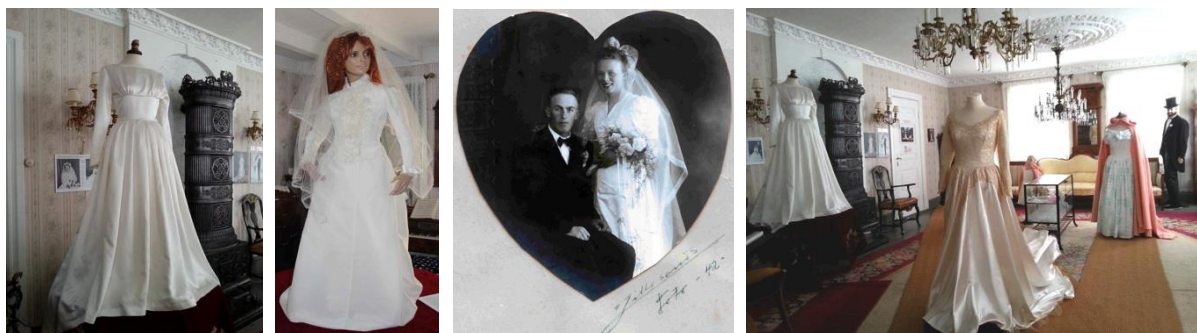
I museets hovedbygning flommet rommene over av praktfulle brudekjoler – kystkvinnenes flotteste stas. Over 30 brudekjoler fra høy og lav over en periode på over 120 år, med en fantastisk innsats av tekstilkunstner Laila Hæstad, som hadde gjort kjolene presentable. Sterkt inntrykk gjorde Ester Engemyrs kjole fra 1942, siden ektemannen, Lars, ble tatt til fange allerede på nyåret i 1943 og døde siden i Sachsenhausen konsentrasjonsleir.

Professor Halvard Bjørkvik skrev en egen tekst til museet om "Giftarmål og bryllaup" og Bergliot Øie Johansen hadde flere tekster og bilder om tidligere ekteskapsinngåelser i Lillesand, foruten de mange småhistorier som kom frem ved de enkelte kjolene. Museet stod selv for en liten pamflett om hvordan en brudekjole bør oppbevares.

SESONGÅPNINGEN

Ordfører Arne Thomassen åpnet festen med å falle på kne for museumsbestyreren:). Med vår usedvanlig flotte brudekjoleutstilling, var et 'frieri' helt på sin plass! Lydanlegg sørget Dag Ellefsen for. Ingjerd Modal hadde et levende innlegg om kystkvinnens liv i Høvåg, Kristin Unander fortalte om sin jobb som tangbonde og Ellinor Ducan underholdt med sørlandsviser. På snekkerverkstedet, som fikk ferdig innlagt strøm et kvarter før åpningen, viste Knut Ribe og Sven Øverbø endelig frem det reimdrevne snekkerverkstedet i fullt sviv. Museet åpnet alle dører og kunne vise frem de mange utstillingene, både inne og ute, og Museumsbutikken, med butikksjef Jonathan Sanders i spissen, åpnet for sesongen med mange nye produkter fra lokale kunsthåndverkere.

Et utvalg av kjolene fra sommerutstillingen, utlånt av Lillesandsfolk og etterkommere etter emigrantforeldre

Erlend Helling Larsen åpnet kunstutstilling på Tollboden, og Niels Damgaard viste frem sin gamle seilsjette på brygga foran Tollboden. Seilsjette var tidligere det vanligste fremkomstmiddelet på mindre turer langs kysten. Til sist var det foredrag om ekteskap i eldre tider ved historiker og forfatter Bjørn Bandlien. Nærmere 80 gjester besøkte museet på åpningsdagen og til foredraget.

ARRANGEMENTER

HUSFRUE OG FRØKEN

Som noe helt nytt, utarbeidet vi i 2015 et teatertablå, spesielt for museet i Lillesand. Stykket er fritt basert på tidligere eier av museumsgården og hennes husholderske, men hvem som egentlig bestemmer i huset, er ikke alltid like klart! Gjestene serveres kaffe og linseboller fra Lillesand som del av programmet. Skuespillere er Alvhild Gulbrandson og Inger Mosgren. Det ble mange vellykkede forestillinger i løpet året, og spillerne er klare for nye bestillinger i vinterhalvåret 2016!

HIMMEL OG HAV!

- Eventyrstund på museet med Hilde Eskild.

Alltid like populært med Hildes fortellinger! Arrangementet var et samarbeid med Lillesand kommunes kulturkontor, og del av feiringen av Barna Kulturdager i april.

FOREDRAG 17.MAI

Foredraget på 17.mai handlet om krigsseileren Finn Abrahamsen fra Høvåg. Kulturvernleder Svein Vik Såghus, som også var medlem av Museumsnemnda, holdt et viktig og godt foredrag om krigsseilere, med spesielt fokus på Finn Abrahamsen. Museet har fått en flott samling av dokumenter, bilder og krigsmedaljer av Abrahamsens datter, Grete Haaversen.

VERVENDAGEN

Museet var representert med egen stand, sammen med museumsvennene, på Vervendagen i august. Fint vær og god stemning gav god markedsføring og mange nye medlemmer i venneforeningen.

På bildet ser vi praktikant Sylvi Moldal i gang med å produsere badges (buttons) med museums- og kystmotiver.

DA NABOEN VAR SJØRØVER!

Kulturminnedagene 2015 ble feiret med foredrag og film på Eteatret med Ole Bernt Tellefsen, regissør, forfatter og skuespiller fra filmen «Med rett til å kapre». Feiringen var et samarbeidsprosjekt mellom Lillesand by- og sjøfartsmuseum, Lillesand kommunes kulturkontor og Vestre Moland og Lillesand Historielag.

SIJØRØVERNE KOMMER!

- En fortelling om Jakob Justssøn Ulv

Hyggelig lansering på museet av ny barnebok/ tegnebok om Lillesands første offisielle innbygger som bosatte seg her i 1632. Bak boken står Anne-Marie Steen, Terje Ellefsen og Hilde Eskild.

Museets ærespris som gis hvert år oppunder JUL, er oppkalt etter samme herr Ulv.

Foto: Arne Lunde.

ÅRETS JULV!

Berit Eide Johnsen ble tildelt **museets Julvediplom** 2015 for enestående innsats for museet, både som leder av museumsnemnda i seks år, som foredragsholder og bidragsyter til utstillinger og dugnadsinnsats. Og som en god støtte for museumsbestyreren!

Varaordfører Jorunn Elisabet Gleditsch.Lossius overrakte diplommet.

KULTURNATTA

På Kulturnatta var det "Mustikk på museet", det er blitt en tradisjon som mange barn vil ha med seg, selv om de har vært med på det før!

Som tidligere var det spøkeshistorie av Gabriel Scott på loftet med Alvhild Gulbrandson & co, og Kristen Edvard Skaar hadde fortelling om mystiske mus på museum. En historie han har laget spesielt til Lillesand by- og sjøfartsmuseum!

Rundt 100 gjester besøkte museet på Kulturnatta, hvorav halvparten barn.

Det sies at en skummel ulv også var på besøk!

Foto: Trygve E. Tønnesen

JUL PÅ MUSEET

I adventstiden feiret museet julen med lys og juleutstillinger ut mot Nygårdsgata. Her er det både nisse, gaver, julekrybbe og julestjerne – og ei lita jente med svovelstikker!

Museumsbutikken holdt åpent i desember frem til og med julaften og hadde en egen fotoutstilling i baklokalet med fotograf Annelise Jensen fra Enjoy Foto.

TOLLBODEN

På Tollboden var det, under ledelse av Erlend Helling Larsen, skiftende kunstutstillinger gjennom hele sommeren frem til 9.august. Utstillere sommeren 2015 var foruten Erlend Helling Larsen, Anna Karin Tabarand, Ingebjørg Sordal, Odd Gresslien, Pernille Usterud-Svendsen, Christian Muri Clemetsen og Øyvind Knudsen. Det ble vist frem skulpturer, treskjæringskunst, malerier, grafikk og installasjoner. I utstillingslokalet holder også Livbåten Castor til.

MUSEUMSNEMNDA

Museumsnemnda har gjennom året avholdt 8 møter, samt deltatt på et museumsmøte på Kuben i Arendal vedrørende museumssamarbeid fremover. Vedr. utleiepriser i kommunale bygg, sa Museumsnemnda seg villig til å påta seg ansvar for de bygninger som sorterer inn under Lillesand by- og sjøfartsmuseum (Carl Knudsen-gården og Tollboden). Nemndsmedlemmer har også hjulpet til ved tilstelninger og som vaktmannskap i august, for at museet kunne holde åpent en uke ekstra. Medlemmer av museumsnemnda pr.05.10.2015 var Berit Eide Johnsen (leder), Svein Vik Såghus, Lise Andersen, Kristen Edvard Skaar, Tore Jan Clausen og Niels Damgaard/Randi Rosenberg Hall.

Etter Kommunevalget i september ble følgende nemnd oppnevnt av Bystyret for perioden 2015-2019: Helge Røed (leder), Elisabeth Franck Danielsen, Lise Andersen, Kristen Edvard Skaar, Anne Bjørkvik og Hege Marie Holthe. Varamedlemmer: Jan Erling Tobiassen, Nils Martinus Justvik. Dessuten blir Lillesand by- og sjøfartsmuseums Venner leder, som nå er Niels Damgaard, innkalt til alle møter.

Nemnda er legatstyre for Fam. Henrik Hansens legat. Det ble ingen utbetaling til museet i 2015.

LILLESAND BY- OG SJØFARTSMUSEUMS VENNER

Museets venneforenings hovedformål er å støtte museet økonomisk og praktisk, og det er av uvurderlig betydning! Hovedfokus i venneforeningen er, foruten dugnadsgruppene, Museumsbutikken, som drives utelukkende av frivillige. Museumsbutikken holdt åpent gjennom hele sommersesongen og i adventstiden med flott innsats fra Jonathan Sanders, Randi Rosenberg Hall og tilkallevektene. Takket være at butikken går med overskudd, fikk museet gjennom året støtte til ny brosjyre og utstillingskostnader i Tollboden.

På venneforeningens ekstraordinære årsmøte, den 20.april 2015, ble det en god og oppklarende diskusjon om gjensidige forventninger til hverandre i forhold til museets oppgaver og venneforeningens formål. Det ble også foretatt noen justeringer av Venneforeningens vedtekter, og vedtatt et tillegg til pkt.6. i vedtektene, som sier at Venneforeningens årsbudsjett skal være en av de sakene årsmøtet skal behandle. Randi Rosenberg Hall gikk av etter mange år som formann, og Venneforeningens styre består nå av Niels Damgaard (formann), Jonathan Sanders (butikkansvarlig), Elin Bugge (sekretær), styremedlemmene Svein Aslaksen og Grethe Hegland Gullaksen, med Sven Øverbø som varamedlem. Valgkomiteen består av Anstein Nørsett, Gerd Meyer-Hansen og Odd Eigeland. Carl Jon Hansen står for regnskapet, og Per Tollef Knudsen er revisor. Medlemsbasen har registrert rundt 180 medlemmer.

DUGNADSGRUPPENE

Utover det store arbeidet som legges ned i Museumsbutikken, har det vært flott innsats i dugnadsgrupper innenfor registrering (tekstiler, gjenstander, bøker), snekkerverksted, oppussing av anneks, hagearbeid, rengjøring og drifting av kunstutstillingslokaler. Vi hadde 'vårønn' i april, hvor mange deltok uavhengig av de enkelte gruppene og hjalp med å gjøre museumsbakgård og hage klar til sommersesongen. Den frivillige innsatsen har gitt museet opp mot et ekstra årsverk, og omfatter rundt 40-50 forskjellige bidragsytere i stort og smått. Praktikant Sylvi Moldal har

deltatt på forskjellige dugnadsgrupper og med forefallende arbeid fra mai og ut året og vært til veldig god hjelp. I tillegg kommer den store innsatsen til fotograf Trygve E. Tønnesen, som laget to fotoutstillinger for museet.

Sven Øverbø, Odd Eigeland, Knut Ribe og Tore Garvin har jobbet gjennom hele året på Snekkerverkstedet, og gleden var stor da det endelig ble innlagt strøm i juni. I forbindelse med en planlagt utstilling om fiskeren Markus, basert på Gabriel Scotts bok, "Kilden", hadde vi en dugnadsgruppe bestående av Sven Øverbø, Anders Bjørnholmen og Kristen Heldal.

Svein Aslaksen er vår mester i det kompliserte museumsregistreringsprogrammet, Primus, og Åse Bach Kristensen er Sveins gode assistent. Flere hundre gjenstander er gjennom året blitt overført til digital katalogisering og klargjort for publisering. Nå står vi overfor forhandlinger for å få dette i orden.

Merking av nye tekstiler ivaretas sirlig av Gerd Meyer-Hansen og Alvhild Gulbrandson, og de er begge gode hjelpere på mange andre områder også! I år hadde vi dessuten den fabelaktige hjelpen av tekstilkunstner Laila Hæstad i forbindelse med klargjøringen av de mange brudekjoler til årets utstilling. Hun fikk tidvis noen krøllete tuster som hun gjenskapte til praktfullt brudestas.

Museets lokalhistoriske bibliotek registreres i en database som Niels Damgaard og assistent Arild Nielsen står for. Den utvides stadig og kan besøkes på internettbiblioteket Librarything: <http://www.librarything.com/profile/Lillesandmuseet>.

Tidligere direktør ved Norsk Folkemuseum og professor i middelalderhistorie, Halvard Bjørkvik, har vært en god venn av museet gjennom hele året og har hjulpet til med museale oppgaver, foruten bidrag til utstillingene om både ekteskapstradisjoner og om kvinnelige bønder på kysten.

Vi har et korps av frivillige som stiller opp ved arrangementer og annet forefallende arbeid, og her må særlig Elin Bugge, Åsne Svendsen, Sven Øverbø, Frederik Schulz og Kristen Edvard Skaar nevnes, selv om det kunne ha vært en lang liste av navn. Sven H. Svendsen fra Lillesand Sjømannsforening betyr mye for den daglige trivselen på kontoret. Terje Elseth fra Lillesand kommune har bidratt med hjelp til trykk av mange plakater, og Tor Kåre Steinsland har hjulpet med regnskap og økonomi. Den siste som her skal nevnes, er ordfører Arne Thomassen som stiller opp for museet ved både større og mindre arrangementer.

SKILT

Museumsbestyreren har gjennom året vært med på utarbeidelse av historiske skilt til bl.a. Tollboden og den gamle stasjonsbygningen til Lillesand-Flaksvandsbanen i samarbeid med Kulturkontoret, Terje Ellefsen, Carl Frederik Thorsager og Trygve E. Tønnesen (bildet).

SAMARBEIDSPROSJEKTER

Museet har deltatt i mange samarbeidsprosjekter og samarbeidsoppgaver med blant annet KBR (Kristiansand Brann Region), Vestre Moland og Lillesand Historielag, Kulturkontoret, Handelsstanden, Hotel Norge, Meta Hansen-huset, Verven Kystkultursenter, Blindleia Kystlag, Lillesand-Flaksvandsbanens Venner, Høvåg Museums- og historielag, Møglestu Videregående (Comenius), LUS – Lillesand Ungdomsskole (leirskoler), EBE (Enhet for bygg og eiendom) og Lillesands Vekst.

MUSEET SOM VERDENSNYHET!

Foto: Carl Christian Engstad/Lillesands-Posten

Lillesands høyeste mann – som var del av en konkurranse på museet i 2014 med temaet "Store menn i Lillesand" - ble først kåret i begynnelsen av 2015. Vinneren ble Frode Eldegard Mindrebø fra Grimstad!

Museets kåring ble en nasjonal, ja, nærmest en verdensomspennende nyhet!

Se innslag med Halvor Hegtun og journalist i Aftenposten, Iver Daatland, som opprinnelig er fra Lillesand, 21.mars 2015.

Her er lenke til video:

<http://www.aftenposten.no/webtv/#!/video/100283/du-sier-ikke-fy-f-paa-soerlandet-naar-du-vinner-en-nasjonal-konkurranse>

Sommerguide Karianne Harrendran i en av brudekjolene som vi fikk låne fra Lillesandsrevyen

SOMMERGUIDER OG GUIDEKURS

Vi har fått strålende tilbakemeldinger på årets sommerguider Karianne Harrendran, Mikkel Granrud, Silje Unander og Torje Tønnessen.

Vi startet for øvrig med et felles heldags guidekurs i samarbeid med Alvhild Gulbrandson, ikke bare for våre guider, men også for andre i turistnæringen i Lillesand, støttet av Hotel Norge, både i form av lokaler og ved det kulinariske! Guidene deltok også i et kurs om brannsikkerhet i samarbeid med KBR

GAVER TIL MUSEET

Museet har fått mange flotte gaver i løpet av 2015, hvor særlig Finn Bergkirks gaver må nevnes, han har gitt mange effekter etter sin far som var skipskaptein, ikke minst et flott servise av havskjell. En stor samling med fotoglass-plater fra Lillesand Fotoatelier fikk museet av fotograf Helge Haldorsen, her er det mye å se på i tiden som kommer! Viktig for brudekjoleutstillingen var de mange byster som vi fikk av Ingrid og Tor Rønnevig, samt fra Tove Johannessen.

Av Helge Røed har vi fått intervjuerien på 10 DVD'er med krigsseilere fra Lillesand, samt Kjell Rosenbergs Lillesandshistorie. Fra Bibbi Høegh har vi fått et modellskip, og fra Kjellfrid Ribe en gammel strikkemaskin. Marit Flaten kom med en gammel kuffert fra Kaldvell. Et nydelig håndutskåret brett er gitt av Laila Hæstad og tilskudd til historiske roser fra testamentarisk gave, gitt av Sigrid Magnus. Fra Jenny Askeland har vi fått kapteinsuniformer og gammelt fiskeutstyr. Cafè Mondiale bidro med dugnadsmat i lengre tid, litt vemodig å tenke på nå, som de har lukket. Mange flere gaver kunne nevnes, men jeg må nøyes her med å si mange takk til alle.

ØKONOMI

Budsjettet for 2015 lå på samme nivå som i 2014, på noe under kr.600.000,- totalt, og selv om det er særdeles lavt i forhold til andre museer vi kan sammenligne oss med, var vi i år glade for bare å opprettholde status etter nedleggingstrussel og knappe tider i kommunen. I totalbeløpet er AAMAs (Aust-Agder Museum og Arkiv) bidrag på rundt kr.230.000,-. Budsjettet inkluderer lønn til bestyrer, lønn til sommerguider og drift. Museets billettinntekter var på ca. kr.50.000,-. Totalt sett kostet museumsdriften Lillesand kommune rundt kr.320.000,- i 2015.

Takket være tilskudd fra museets venneforening fikk vi dekket utgifter til ny museumsbrosjyre og utstillingskostnader til fotoutstillingen i Tollboden. Det må også nevnes at EBE v/Odd Steindal stilte fint opp for museet med de utlegg det har vært til snekkerverkstedet.

Men at museet har så lavt budsjett, betyr at det må vendes på hver krone. Det er bare råd til minimal annonsering, i alt har vi i 2015 hatt annonser i aviser for under kr.5.000,-. At vi likevel er så godt besøkt, må bero for en stor del på munn-til-munn-metoden. Videre betyr økonomien at utstillinger ofte må lages på primitivt vis, med klistre-og-lime-metoden.

For museumsbestyreren betyr det lave budsjettet ingen deltakelse på kurs, konferanser eller møter i for eksempel Museumsforbundet, selv om det er et stort behov for faglig påfyll og museumskollegialt samvær.

Museet har hatt billettinntekter på rundt kr.50.000,-. Med så lave satser som vi har, kr.40,- for voksne og kr.10,- for barn, er dette bra, siden for eksempel skoler og flyktningmottak kommer gratis inn. I Museumsbutikken og på Tollboden er det også fri adgang. Som i fjor har vi hatt billett fellesskap med Meta Hansen-huset, som betyr at en billett gir adgang begge steder. Det gav noen komplikasjoner, siden MHH gav ut gratis billetter til en del båtgjester, men det er det ordnet opp i, og vi er enige om å fortsette samarbeidet.

Museet er åpent for publikum fra midten av juni til begynnelsen av august. Det er en nødvendig del av driftsformen for i vinterhalvåret å få ro til å produsere nye utstillinger, men det foregår aktiviteter gjennom hele året. Omvisninger kan avtales året rundt, mens forestillingen "Husfrue og frøken" kun spilles i vinterhalvåret, når finstuene i museet ikke har utstillinger.

REHABILITERING AV ANNEKSET

Like før jul 2015 kom beskjeden fra Kulturminnevernseksjonen i Fylkeskommunen som gav tillatelse til å rehabilitere deler av annekset bak Museumsbutikken. Det betyr at vi går i gang med et større dugnadsarbeid her i løpet av vinteren og våren 2016.

TIL SIST

Av det som huskes best fra året 2015, er nok de mange fantastiske brudekjolene vi fikk låne fra både hjemmeboende og borteboende lillesandere. Helt fra Florida kom 'dronningekjolen' etter Alice Danielsen, utlånt av hennes datter Linda. Moren, som var etterkommer av lillesandere, ble gift i kjolen da hun giftet seg i 1953.

Else Rønnevig viste at hun også kan sy, gjennom den utlånte brudekjolen til Anna Augusta Knudsen. Brudekjolen og kappen til Nadja Salte fra 2015 fikk mange til å drømme, sydd som den var av Liv Tveide, etter modell fra "Tre nøtter til Askepott". Marit Flaten bidro med flere generasjoners brudekjoler og Berit Eide Johnsen lånte ut den eldste, helt tilbake fra 1886. Moro var det også at vi fikk låne tre brudekjoler fra Lillesandsrevyens kostymelager, som unge jenter kunne prøve. Det ble veldig populært!

Det følte viktig å endelig kunne fortelle om kystkvinnerenes barske historier, og sterkt å komme under huden på enkeltskjebner, så som Maline Hæstad.

Til venstre et bilde av Maline i båten, fotografert av Halvard Vesterhus og bearbeidet fra avisartikkel av Trygve E. Tønnesen. Han stod også for den fine foto utstillingen om både arbeidsliv og fest på Mæbø gård på Justøya, som fikk stor og fortjent oppmerksomhet.

En del varierende driftsproblemer og et trangt budsjett har vært ekstra utfordrende i dette året, men takket være veldig god oppbakking fra de mange frivillige, suverene sommerguider og glade besøkende, de mange positive hilsener og den tilliten som så mange lillesandere har vist, så ble museumsåret som sådan tross alt veldig bra!

27.januar 2016
Anne Sophie Høegh-Omdal

Hvis ikke annet er oppgitt, er alle bilder tilhørende Lillesand by- og sjøfartsmuseum